
”Europa i en brydningstid – stærke værdier og et fremtidssikret Europaråd” **Det danske formandskab for Europarådets Ministerkomité** **(november 2017 – maj 2018)**

Europarådet blev oprettet som en direkte konsekvens af den europæiske katastrofe under 2. Verdenskrig, og i snart 70 år har Danmark været tæt involveret for at understøtte, styrke og fremme organisationens arbejde og udvikling. Europarådet har haft en afgørende betydning for Europas demokratiske udvikling og beskyttelsen af menneskerettighederne i Europa. Det er en arv, som det danske formandskab vil beskytte og videreføre.

Demokrati, retsstatsprincippet og respekten for menneskerettigheder er dybt forankret i den danske befolkning og er bærende principper for den danske grundlov. Det var derfor naturligt, at Danmark var blandt de første lande til at underskrive den Europæiske Menneskerettighedskonvention i 1950. Lige siden har vi fra dansk side gennem Europarådet arbejdet for at sikre borgernes ret til frihed fra undertrykkelse og tvang. Vi har været stærke og engagerede forsvarere af frihedsrettighederne, herunder ytringsfrihed, ligestilling, forsamlingsfrihed og religionsfrihed. Det vil vi fortsat være.

Når Danmark overtager formandskabet for Europarådets Ministerkomité den 15. november 2017, er det mere end 20 år siden, at Danmark sidst var betroet denne vigtige rolle. Verden har undergået store forandringer i den periode. Europa og Europarådet ser anderledes ud i dag, og medlemstallet af Europarådet er steget betragteligt, så det i dag omfatter 47 europæiske lande. En række ikke-medlemslande har endvidere undertegnet Europarådets konventioner og andre retsakter. Det er en glædelig udvikling, der vidner om Europarådets vigtighed og styrken af de europæiske værdier.

Men Europa befinder sig i en brydningstid. Udfordringer som migration, ekstremisme, terrorisme og organiseret kriminalitet skaber utryghed og frygt. Fundamentale europæiske værdier er under pres både indefra og udefra. Disse udfordringer skal vi adressere åbent og i en ligefrem dialog med hinanden.

Europarådet spiller en helt særlig rolle som en platform for dialog mellem europæiske lande. Derfor ønsker vi et Europaråd, som er opmærksom på de aktuelle udfordringer og bistår med at skabe de forandringer, som er nødvendige for at bevare og beskytte de fundamentale værdier, som Europarådet er bygget på. Vi skal stå fast på vores værdier og afvise populisme og forsimplede løsninger, men samtidig skal vi turde tage fat om egentlige problemer og være parate til at gennemføre de nødvendige reformer. Det er afgørende for at bevare en stærk og relevant institution også i fremtiden.

Det danske formandskab ønsker at understøtte, at Europarådet fortsætter med at være en stærk værdipolitisk aktør med klare juridiske standarder, der arbejder i forsvaret for og beskyttelsen af menneskerettigheder, demokrati, ligestilling og retsstatsprincipper. Spørgsmålet er, hvordan vi bedst bærer os ad med at fremme dette mål? Svaret herpå involverer både regeringer, nationale parlamenter, regionale og lokale myndigheder, civilsamfundet og det private erhvervsliv.

Demokrati baseret på retsstaten og med respekt for menneskerettighederne skal og kan ikke tages for givet. Det er heller ikke en statisk størrelse. Det udvikler sig løbende og tilpasser sig tiden og de skiftende omstændigheder. Derfor er det danske formandskabs hovedprioritet at sikre et fortsat stærkt menneskeretssystem, der samtidig er fokuseret og afbalanceret. Det er nødvendigt at fortsætte den igangsatte reformproces, hvis systemet fortsat skal være effektivt, så det sikres, at

den folkelige opbakning til menneskerettighedssystemets arbejde og dets afgørende rolle til sikring af menneskerettighederne bevares.

En styrket dialog mellem medlemslandene, nationale domstole og menneskerettighedsdomstolen om fortolkningen af konventionen, herunder anvendelsen af subsidiaritetsprincippet og landenes skønsmargin, vil på den lange bane styrke domstolen. Det er et centralt mål for det danske formandskab, at finde nye veje til i fællesskab at sikre en sådan styrket dialog om udviklingen af retspraksis, hvori civilsamfundet også bør indgå som væsentligt komponent. Vores mål er et system, der både har den nødvendige slagkraft og forståelse for særlige nationale forhold.

Det danske formandskab tror på, at dette er den bedste måde at bevare en relevant og stærk organisation, som er den centrale akse for europæiske landes samarbejde om vigtige spørgsmål for medlemsstaterne og for borgerne. Danmark har derfor også helhjertet støttet generalsekretærens reformbestrebelse af Europarådets organisation.

Når det kommer til menneskerettigheder, er ligestilling - både mellem køn og mellem personer med forskellig seksuel orientering og kønsidentitet - en forudsætning for den enkeltes frihed og muligheder. Ligestilling mellem kvinder og mænd er samtidig en forudsætning for et velfungerende demokrati, vækst og velstand. Menneskerettighederne gælder også for personer med handicap, her er der behov for at flytte fordomme og stereotyper, så personer med handicap får bedre vilkår for at deltage i samfundet. Lige rettigheder og muligheder vil være fokuspunkter for det danske formandskab.

Europarådet må fortsætte bekæmpelsen af tortur – også på det europæiske kontinent, hvor tortur beklageligvis stadig finder sted visse steder. Deling af gode nationale eksempler og praksisser er en af vejene hertil. Det danske formandskab vil derfor sætte sig i spidsen for, at dette styrkes.

Forankringen af demokratiske værdier i samfundene og uddannelsen i demokratiske principper er to af nøglerne til at imødegå udfordringer med radikalisering og ekstremisme. Derfor vil det danske formandskab også sætte fokus på inddragelse af børn og unge i demokratiet med det langsigtede formål at forme kommende demokratiske samfundsborgere.

For at beskytte vores værdier og styrke og udvikle Europarådets vigtige arbejde, og samtidig sikre en effektiv og relevant organisation, vil det danske formandskab derfor have særlig fokus på fem emner, der kan samles under følgende overskrifter: 1) Det europæiske menneskerettighedssystem i fremtidens Europa, 2) Ligestilling, 3) Inddragelse af børn og unge i demokratiet, 4) Flytning af holdninger og fordomme om personer med handicap og 5) Bekæmpelse af tortur.

Derudover vil det danske formandskab understøtte det daglige arbejde med de mange andre vigtige sager på Europarådets dagsorden.

1. Det europæiske menneskerettighedssystem i fremtidens Europa

Danmark er og har altid været en stærk tilhænger af det europæiske menneskerettighedssystem. Under det danske formandskab er det en afgørende prioritet at sikre, at systemet også i fremtiden er effektivt og relevant og dermed bevarer sin afgørende rolle i Europa.

Det nuværende reformarbejde bygger på en igangværende proces, herunder resultaterne af højniveaukonferencerne i Interlaken (2010), Izmir (2011), Brighton (2012) og Bruxelles (2015) om menneskerettighedsdomstolens fremtid. Selv om den nuværende reformproces har medført

mærkbare fremskridt, står konventionssystemet fortsat over for betydelige udfordringer. Den meget betydelige sagspukkel har længe været en alvorlig hæmsko for domstolens funktionalitet og autoritet. Det samme gælder den manglende fuldbyrdelse og implementering af afsagte domme, hvoraf mange handler om alvorlige systemiske og strukturelle problemer i medlemslandene, som bør håndteres.

Inden udgangen af 2019 skal Ministerkomitéen beslutte om de reformtiltag, som indtil nu er vedtaget, er tilstrækkelige for at sikre, at konventionssystemet fungerer på bæredygtig vis eller om mere vidtgående ændringer er nødvendige. På vej mod denne deadline ønsker det danske formandskab dels at sikre, at allerede vedtagne reformtiltag bliver effektivt implementeret ved alle medlemslandes ratifikation af tillægsprotokol nr. 15 til konventionen, dels at igangsætte en fornyet diskussion om det fremtidige arbejde med at reformere konventionssystemet, som kigger videre end 2019.

Det danske formandskab vil prioritere at kaste lys over, hvordan vi kan håndtere den udfordring, der følger af at menneskerettighedsdomstolen i dag træffer afgørelser på en række centrale politikområder, som er af stor betydning for medlemsstaterne og deres befolkninger. Der skal sikres, at der er en tilstrækkelig løbende dialog – herunder på politisk niveau – om udviklingen af menneskerettighederne. Det gælder bl.a. ift. rækkevidden af den dynamiske fortolkning af konventionen og forståelsen af særlige nationale forhold.

Det er det danske formandskabs opfattelse, at styrket kommunikation og dialog mellem de centrale aktører – som skal ske med respekt for Domstolens særlige rolle og uafhængighed – vil styrke konventionssystemets autoritet og effektivitet. Det er vores overbevisning, at bedre kommunikation vil sikre en bedre gensidig forståelse imellem staterne og domstolen, som i sidste ende vil sikre bedre afgørelser og mere langsigtet opbakning og ejerskab til konventionssystemet.

For at understøtte en sådan fornyet diskussion vil Danmark den 22. - 24. november 2017 være vært for en højniveau ekspertkonference i Kokkedal nær København med titlen: "Taking Stock and Moving Forward from the Interlaken Process".

Blandt hovedspørgsmålene, der skal drøftes på konferencen, er: 1) I hvilket omfang er de målsætninger vi har opsat i Interlaken-processen blevet nået? 2) Hvad skal der til for, at vi opfylder vores vision om en Menneskerettighedsdomstol, der kan koncentrere sig om alvorlige og udbredte krænkelse, om problemer af systemisk og strukturel karakter og om vigtige spørgsmål om fortolkningen og anvendelsen af konventionen? 3) Skal nye idéer overvejes for at møde de udfordringer, som konventionssystemet forventeligt vil stå over for i fremtidens Europa? 4) Hvordan sikrer vi stærk og langsigtet opbakning og ejerskab til konventionssystemet i en tid, hvor både befolkninger og beslutningstagere i stigende grad stiller spørgsmål ved konventionssystemets autoritet?

Med afsæt i resultatet af ekspertkonferencen vil det danske formandskab afholde et ministermøde med justitsministeren som vært i Danmark i april 2018 med det formål at vedtage en politisk erklæring, som gør status for den nuværende reformproces, foreslår målrettede tiltag, som kan styrke konventionssystemet, og udstikker retningslinjer for det videre reformarbejde vedrørende konventionssystemet.

2. Ligestilling

Ligestilling er grundlæggende for et demokrati og en forudsætning for den enkeltes frihed og muligheder. Det gælder i uddannelserne, på arbejdsmarkedet, i den politiske debat og i samfundet

generelt. Lige muligheder for både kvinder og mænd er et vigtigt afsæt for at udvikle sit talent og anvende sine evner. Ligestilling bidrager til vækst, velfærd og sammenhængskraft.

Det danske formandskab vil arbejde for at styrke og modernisere ligestillingsarbejdet i Europarådet, blandt andet ved at sætte fokus på, hvordan man kan involvere flere mænd i ligestillingsarbejdet. Det danske formandskab vil også være værter for en internationale ligestillingskonference i København i maj 2018, hvor Europarådets nye ligestillingsstrategi lanceres.

Det danske formandskab vil desuden arbejde for, at folk i Europa bor i samfund med frihed for den enkelte, og hvor alle behandles lige – uanset køn, seksuel orientering og kønsidentitet. Derfor sættes der også fokus på friheden til at vælge sin partner og leve åbent om sin seksuelle orientering og kønsidentitet er en grundlæggende rettighed for det enkelte menneske. I samarbejde med Europarådets Parlamentariske Forsamling afholdes en konference om LGBTI-personers privat- og familieliv herunder muligheder for ægteskab, adoption m.m.

3. Inddragelse af børn og unge i demokratiet

Forankringen af demokratiske værdier i samfundene, og uddannelsen i demokratiske principper er to af nøglerne til at imødegå udfordringerne med radikaliserings og ekstremisme. Derfor vil det danske formandskab også sætte fokus på inddragelse af børn og unge i demokratiet med det langsigtede formål at forme kommende demokratiske samfundsborgere.

Uddannelsen af demokratiske samfundsborgere og skabelsen af inkluderende fællesskaber er afgørende modsvar til bekæmpelse af radikaliserings, ekstremisme og propaganda, som desværre finder sted i mange europæiske samfund i øjeblikket. Det danske formandskab ønsker at bidrage til den fortsatte indsats med at udvikle børn og unges demokratiske kompetencer gennem deres aktive deltagelse både på lokalt og regionalt plan.

Uddannelsessystemet er i denne sammenhæng essentielt. Navnlig skoler spiller en vigtig rolle i at forme kommende demokratiske samfundsborgere og skabe fællesskaber, der kan øge læring, fremme ligestilling, nedbringe omfanget af mobning og skærme børn og unge fra negative kræfter i ekstremistiske miljøer.

Demokratiske værdier fremmes ved at anerkende børn og unge som aktive medborgere med ret til indflydelse på eget liv, ved et bredt foreningsliv i inkluderende fællesskaber, og ved udviklingen af demokratiske kompetencer gennem både formel og uformel uddannelse.

Det danske formandskab vil afholde et seminar i København i april 2018 med titlen: ”Demokratisk kultur – fra ord til handling”. Europarådets ”Referenceramme for udviklingen af demokratiske kompetencer”, vil danne ramme for seminaret, dels ved at inspirere til børn og unges udvikling af kompetencen ”kritisk tænkning” og dels ved at skabe ramme for Europarådets lancering af et nyt netværk blandt medlemsstaterne, som vil have til opgave at arbejde med implementeringen af referencerammen på nationalt niveau. Seminaret vil på den måde bidrage til børn og unges udvikling af demokratiske kompetencer. Dette vedrører det formelle uddannelsessystem, uformelle aktiviteter, der bidrager til erfaringer med aktivt medborgerskab, samarbejde med lokale aktører og civilorganisationer, og det digitale medborgerskab.

4. Flytning af holdninger og fordomme om personer med handicap

En vigtig del af arbejdet for ligeværd og sikring af menneskerettigheder er at gøre op med fordomme og negative holdninger. Det gælder ikke mindst i relation til personer med handicap.

Færre fordomme og øget kendskab til deres rettigheder vil betyde, at personer med handicap får bedre livsvilkår og muligheder for at realisere deres drømme. Samtidig vil samfundet få mere glæde af ressourcerne hos personer med handicap.

Det danske formandskab ønsker at styrke samarbejdet på tværs af medlemsstaterne om menneskerettighedsarbejdet på handicapområdet med fokus på holdningsændringer. Målet er, at personer med handicap i praksis nyder gavn af deres menneskerettigheder. Dette skal ske med udgangspunkt i Europarådets strategi for handicapområdet ”Human Rights – A reality for all”. Samarbejdet vil indeholde udveksling af erfaringer, viden, metoder samt nye tilgange til holdningsændringer.

Det danske formandskab vil være vært for et arbejdsseminar i København i december 2017. På seminaret vil medlemsstaternes repræsentanter, civilsamfundsorganisationer og eksperter sætte intensivt fokus på arbejdet i de enkelte medlemsstater med holdningsændringer og oplysning om menneskerettigheder på handicapområdet. Formålet er at iværksætte initiativer i de enkelte medlemsstater med henblik på at skabe fremdrift i udvikling og implementering. Dette vil ske gennem erfaringsudveksling, konkrete cases, dialog og ekspertinput.

Derudover vil det danske formandskab sætte fokus på bekæmpelse af vold og overgreb mod personer med handicap, herunder særligt piger og kvinder med handicap. Dette vil blandt andet ske i forbindelse med den internationale dag for afskaffelse af vold mod kvinder, den 25. november 2017, hvor formandskabet vil skabe opmærksomhed om forebyggelse af vold og overgreb mod piger med handicap.

5. Bekæmpelse af tortur

Tortur og anden inhuman og nedværdigende behandling eller straf er et frygteligt overgreb på det enkelte individ og en alvorlig forbrydelse, som alle Europarådets medlemslande ved adskillige lejligheder har fordømt og forpligtet sig til at bekæmpe. Der er stadig meget at gøre, da disse krænkelser fortsat finder sted visse steder i Europa.

I samarbejde med civilsamfundet og med støtte fra Europarådets Komité for beskyttelse mod tortur og anden inhuman og nedværdigende behandling eller straf (CPT) vil det danske formandskab sætte fokus på kampen mod tortur i Europa. Dette vil blandt andet ske med et seminar i København i februar 2018, der som overordnet tema vil have bekæmpelse af tortur i de tidlige faser af politiets varetægt samt varetægtsfængsling.

Det danske formandskab ønsker at sætte fokus på netop disse faser, idet internationale undersøgelser viser, at tortur ofte blive begået dér. Alle Europarådets medlemslande har forpligtet sig til at forhindre tortur, og seminaret vil blive afviklet i den ånd. Der vil således være fokus på at fremhæve og dele gode nationale eksempler og praksis – og på åben dialog om de udfordringer, som måtte stå i vejen for vores fælles forpligtelse.

Aktivitetskalender for det danske formandskab

1. Overdragelse af formandskabet fra Tjekkiet til Danmark

Sted: Strasbourg den 15. november 2017

Ansvarlig dansk myndighed: Udenrigsministeriet

2. International ekspertkonference om det Europæiske Menneskerettighedssystem i fremtidens Europa

Sted: Kokkedal, den 22. – 24. november 2017

Ansvarlig dansk myndighed: Justitsministeriet

3. Møde i Europarådets Parlamentariske Forsamlings stående komité

Sted: København, Folketinget den 24. november 2017

Ansvarlig dansk myndighed: Folketinget

4. Arbejdsseminar – flytning af holdninger og fordomme om personer med handicap

Sted: København, den 13.-14. december 2017

Ansvarlig dansk myndighed: Børne- og Socialministeriet

5. Europarådets Parlamentariske Forsamlings første samling 2018

Sted: Strasbourg, den 22. – 26. januar 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Folketinget

6. ”Barbershop” – drøftelse af ligestilling blandt ambassadørerne i stedfortræderkomitéen

Sted: Strasbourg, januar 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Udenrigsministeriet

7. Konference – bekæmpelse af tortur

Sted: København, den 22.-23. marts 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Udenrigsministeriet

8. Konference om LGBTI-personers privat- og familieliv

Sted: København, den 2. marts 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Folketinget og Udenrigsministeriet

9. Kongressen for lokale og regionale myndigheders 35 samling

Sted: Strasbourg, den 26. – 28. marts 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Kommunernes Landsforening og Danske Regioner

10. Justitsministtermøde om det Europæiske Menneskerettighedssystem i fremtidens Europa

Sted: Danmark, den 12. - 13. april 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Justitsministeriet

11. Seminar ”Democratic culture – from words to action”

Sted: København, den 23. – 24. april 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Undervisningsministeriet, Justitsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet.

CHAIRMANSHIP OF **DENMARK**
Council of Europe
November 2017-May 2018

PRÉSIDENTE DU **DANEMARK**
Conseil de l'Europe
Novembre 2017-Mai 2018

12. Europarådets Parlamentariske Forsamlings anden samling 2018

Sted: Strasbourg, den 23. – 27. april 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Folketinget

13. International ligestillingskonference – lancering af Europarådets nye ligestillingsstrategi

Sted: København, den 3. - 4. maj 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Udenrigsministeriet

14. Europarådets 128 ministermøde

Sted: Helsingør, den 17. – 18. maj 2018

Ansvarlig dansk myndighed: Udenrigsministeriet